

Den første Gjevilvasshytta, Sliperstua, sto ferdig i 1922.

Hyttestemming fra Storerikvollen i gamle dager.

Fra hytte til hytte

Å gå fra hytte til hytte er en aktiv form for ferie, full av naturopplevelser, fysisk aktivitet, frihetsfølelse, og, om du vil, sosialt samvær.

Både innenfor Trollheimen og Sylene og i alle de andre av landets fjellområder tilrettelagt med hytter og merking av ruter, er det mange muligheter for folk med ulike forutsetninger.

Du vil ha et bedre utgangspunkt for en fjelltur hvis du har tatt jevnlige turer i nærmiljøet for å bygge opp din fysiske form. Dessuten vil du ha fordel av å kunne ta deg fram med kart og kompass. Det er fjellturistenes egenferdighet i å ta seg fram i naturen som er den viktigste forutsetning for trygg og sikker ferdsel i fjellet.

HYTTENE

Landets totalt ca. 50 samarbeidende turistforeninger har 320 turisthytter fordelt over hele landet. Hyttene er enkle overnattingsbygg primært beregnet på fotturister og fjellskiløpere. Soverommene har 2-4 eller flere senger. Det er tre ulike hyttetyper:

Betjente hytter som i sommer- og påskesesongen tar imot overnatting og serverer frokost og middag. De fleste av disse hyttene har selvbetjente kvarterer utenom sesongen. I sesongene har ikke disse hyttene rom for personlig matlaging. Lakenpose eller sovepose må brukes.

Selvbetjente hytter er låst med nøkkel som kan lånes. Hyttene er fullt utstyrt med senge- og kjøkkenutstyr og har proviant til salgs. På de selvbetjente hyttene må gjestene stille seg selv og vaske og rydde etter seg. Lakenpose eller sovepose må brukes.

Ubetjente hytter er utstyrt med tilsvarende som de selvbetjente, men har ikke proviant til salgs. Lakenpose eller sovepose må brukes.

FAST OPPHOLD OG ANDRE SPESIELLE ORDNINGER

Turistforeningenes hytter er beregnet på dem som vandrer i fjellet, men på alle betjente hytter kan det utenom toppsesongen reserveres faste plasser for flere dagers opphold. Også i påska tar noen av hyttene imot faste gjester.

Noen betjente hytter kan utenom sesongen leies til feiring av fødselsdager, brylluper, leirskole eller andre faste opphold. Ta kontakt med TT-kontoret om slike ordninger på TT's hytter.

Eldre og familier med barn kan bestille plass på forhånd på betjente hytter. Medlemmer over 50 år og under 12 har fortrinnsrett til seng ved ankomst før kl. 20.00.

På betjente hytter er det servering for dagturister. For større grupper kan det vanligvis bestilles middag- eller kaffeservering til fast tid.

STORE GRUPPER

TT ber om at store grupper som planlegger turer i Sylene eller Trollheimen, tar kontakt med TT's kontor på forhånd. Dette bør skje for å hindre uheldige situasjoner ved kollisjoner mellom flere store grupper med overfylte hytter som følge. Spesielt store grupper anbefales å legge sine turer utenom de periodene i fjellet det er mest folk (påskehelga og første halvdel av august).

ÅPNINGSTIDER

De betjente hyttene er åpne i påska, i juli og august. I tillegg har noen av hyttene utvidet åpningstid både vinters tid og om sommeren.

De selvbetjente hyttene er tilgjengelige hele året. Selvbetjente kvarter på alle betjente hytter i Sylene og Trollheimshytta (unntatt på Gjevilvasshytta) er tilgjengelige utenom de betjente sesongene. **HUSK NØKKE!**

Den Norske Turistforening (DNT) utgir for vinter og for sommer en egen oversikt over alle landets turisthytter og åpningstidene for disse. TT-kontoret har lista.

PRISER OG RABATTER

På turistforeningenes betjente hytter kan du få overnatting på trivelige hytter og sunn og god mat til rimelige priser. Tilsvarende rimelige priser er det på de selvbetjente hyttene. Her er prisen på selvbetjeningssalget av mat litt over vanlig butikkpris.

I perioden 15.10-15.02 betales det ved overnatting på TT's selvbetjente hytter for minimum fem personer. 2-sengsavdelingene på Græslihytta, Kjølhytta, Ramsjøhytta og Væktarhaugen kan benyttes uten å betale for fem personer. TT's fjellprogram orienterer om priser.

Rabatter: Barn fra 0 til og med 6 år gratis. Det forutsettes at de ikke bruker egen seng, men at de ligger sammen med foresatte. Hvis de bruker egen seng, betales halv pris på losji. (Kosten er gratis.) Barn fra 7 til og med 15 år betaler 1/2 pris for losji og faste måltider.

TROLLHEIMEN OG SYLENE

Hytter, ruter, adkomster osv.

Utfyllende opplysninger om hyttene og rutene i Trollheimen og Sylene finner du under beskrivelsene for disse fjellområdene lenger bak i boka. Her gis det også opplysninger om adkomster, kommunikasjoner, parkering osv.

INFORMASJONSTELEFON OM FJELLET

820 52 020

På telefon 820 52 020 knyttet til Televerkets Teletorg kan du hele døgnet få basisopplysninger om bl.a. forholdene i fjellområdene. Se i bladet «Fjell og vidde» hvor du finner opplysninger om Trollheimen og Sylene og hvordan du bruker telefonservicen.

UTSTYR

Det er individuelt hva hver enkelt vil ha på av klær og ta med i sekken på turer fra hytte til hytte.

I dårlig vær og i kritiske situasjoner, spesielt vinters tid, er det viktig å kle seg med *ullplagg innerst*. Ullklær holder seg relativt varme også når de er litt fuktige, i motsetning til endel syntetisk undertøy som nærmest tapper deg for varme i våt tilstand. Det finnes ullklær av fin ull som ikke er ubehagelig å ha på kroppen.

Spesielt på vinterturer er det i tillegg viktig å ha *vindtøy* som fungerer godt, anorakk/jakke med hette, vindbukse og vindvotter. Går du på mer krevende turer vinters tid, bør du ha rene bomullsplagg av god kvalitet. Men går du enklere turer fra hytte til hytte, bør vindtøy av billigere blandingsstoff være brukbart. Husk at vindtøyet vinters tid også bør være brukbart i forhold til mildvær, sludd og regn. Nye typer plagg med stoff av Gore-tex og liknende kombinerer på en akseptabel måte anorakkens og regnjakkens egenskaper. Men disse plaggene er dyre og mindre behagelige enn anorakk/jakke av bomull eller blandingsstoffer.

Innevotter av kunstfiber blir kalde når de er våte. Bruk ullvotter. Om vinteren må du ha vindvotter med langt skaft utenpå. Lua må være relativt kraftig. Husk også plagg for god tetting rundt halsen. Bruker du nikkere, husk gamasjer utenpå strømpene på vinterturer.

Det må alltid være med spade på vinterturer, f.eks. én pr. to personer. I en gruppe på litt flere personer kan en vindsekk være aktuell å ta med. Er det lite snø eller harde forhold, kan vindsekk utgjøre en bedre sikkerhet enn spade for inngraving i tilfelle uvær.

Pass på at alle plagg du har med for skifte inne på hytta, er plagg som kan være nyttige i en nødsituasjon ute!

Pass også på at du ikke blir så nedlesset av sekken at tyngden på den blir et hinder for å komme fram i dårlig vær.

De mest kritiske værforhold og den mest krevende orienteringen får du i vinterfjellet. Men vit at det også i sommerfjellet kan bli ganske sure og kalde dager.

Sjekkliste:

Påkledning:

- Bukse/nikkers
- Skjorte
- Ullundertøy
- Anorakk/jakke med hette
- Ullstrømper
- Votter/lue/skerf
- Godt fottøy

I sekken:

- Ekstra genser
- Vindbukse
- Reserve lue/votter/strømper
- Kart/kompass/lett kartmappe
- Termos, 1 liter
- Matpakke
- Reserve proviant
- Lett innertøy (som også er reservetøy)
- Lakenpose/sovepose
- Toalettutstyr/håndkle
- Skosmøring
- Solkrem/solbriller
- Førstehjelpsutstyr/fyrstikker
- Evt. innesko/tøfler

Spesielt for vinter:

- Solide ski/staver
- Gamasjer
- Reserve lue/votter
- Skismøring, skrape og kork
- Spade
- Evt. vindsekk
- Evt. ekstra vannflaske
- Lett reparasjonsutstyr for ski/staver
- Lykt

Spesielt for sommer:

- Regntøy
- Godvørsantrekk

På selvbetjent hytte

TT's selvbetjente hytter er tilgjengelige hele året. De selvbetjente kvarterene på de betjente hyttene (alle unntatt Gjevilvasshytta pr. 1991) er tilgjengelige utenom betjent sesong.

De selvbetjente hyttene har velfylte proviantrom også utenom sesongen.

Harald Græsli, Græsli, Nordpå Fjellstue, Haltdalen, Martin Nordfjell, Stugudal, Anders Hembre, Hegra, Tydal Bil & Elektro, Ås, Ivar A. Øverbø, Selbu (Selburuta), Turistkontoret, Tydal, Blåhammarstugan, (når den er betjent) Sylstasjonen (når den er betjent), Stjørdal Bokhandel, Stjørdal, Meråker Bokhandel, Meråker, Teveltunet, Meråker, Turistkontoret, Verdal, Snåsa Samvirke, avd. Brede, Statskog, Steinkjer, Turistinformasjonen, Steinkjer.

Ajournert liste over lokale nøkkelutlånere blir hvert år trykket i fjellprogrammet til Trondhjems Turistforening. Nøkkelutlevering i tiden 15.10 - 15.02 skjer bare fra TT-NTT-kontorene.

På de selvbetjente hyttene steller du deg selv og gjør selv opp for deg på hytta ved å legge penger i en oppgjørskonvolutt og legge denne i hyttas pengekasse.

TT's og Nord-Trøndelag Turistforenings (NTT) selvbetjente hytter og kvarter er låst med en standardnøkkel (trøndernøkkelen). Dindalshytta er låst med Den Norske Turistforenings standardnøkkel. Det vurderes å gå over til DNT's standardnøkkel på alle TT's selvbetjente og ubetjente hytter. Bare medlemmer av turistforeninger har adgang til lån av nøkkel.

Utenom TT's og NTT's kontor og på de betjente hyttene (når disse er betjent) lånes det ut nøkler fra en rekke lokale utlånerne (liste for 1993):

FINA bensinstasjon, Rindalskogen
Grøndal Handel, Grindal
(kan også lånes hos
Nils Flå, Grindal)
Bårdsgarden (på gården)
Kårvatn (på gården)
Oppdal turistinformasjon,
Texaco-stasjonen, Oppdal
Sjøsetra ved Orkelsjøhytta
(om sommeren),

HYTTEREGLER FOR SELVBETJENTE HYTTER

Hovedregel: Forlat hytta i den stand du selv ønsker å finne den, gjerne litt bedre enn du selv fant den.

Hyttebok er utlagt i alle hyttene. Før deg inn straks etter ankomst og fyll ut alle rubrikkene.

Sengeplass

Medlemmer har fortrinnsrett. De over 50 år og under 12 har fortrinnsrett framfor andre. Kl. 20.00 er sengene fordelt. Ro mellom kl. 23.00 og 07.00.

Lakenpose

eller sovepose må brukes. Lakenpose er til salgs på noen av hyttene. Ekstra madrasser finnes på hyttene.

Vike plass

Turisthyttene er først og fremst beregnet på dem som går fra hytte til hytte. De som har overnattet ei natt, bør vike sengeplass dersom hytta blir overfylt neste natt.

Fyring

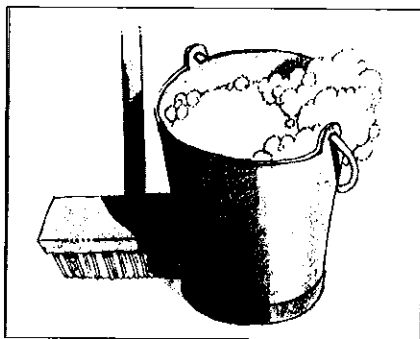
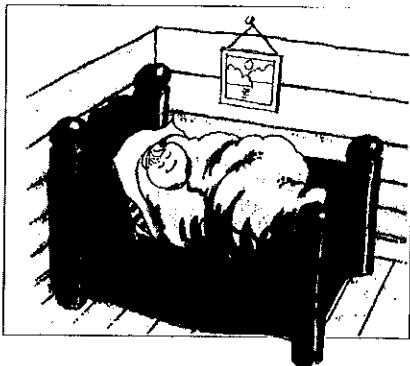
Vedtransportene kan være tunge og kostbare. Bruk av hyttene utenom sesongene kan tære hardt på vedlageret, og det hender at hyttene slipper opp for ved uten at foreningen har mulighet for å få fram nye forsyninger i løpet av sesongen. Derfor må det fyres med fornuft og varsomhet. Hvis du vil sage og kløyve: Kort- og finkløv ved sparer brensel. Utnytt ledig ovns plass til varming av vann. Utnytt ovnen også til matlaging.

Golvvask

Alle golv i rom som er brukt skal vaskes over med fuktig golvtue. Ved stort besøk bør vaskinga organiseres slik at de som først forlater hytta, tar soverom og ganger, og de siste oppholdsrom/kjøkken. **Også ved dagsbesøk skal golv vaskes eller kosteres.**

Oppvask og kjøkkenvask

Kopper og kar skal av hygienske grunner vaskes i godt, varmt vatn

med oppvaskmiddel i, og ryddes på plass i hyllene. Benker skal tørkes godt av. Det skal ikke legges igjen mat i hyller eller på benker. Alt vatn, også rent, skal som hovedregel tømmes ut, skittevann på anvist sted.

Inngang og vinduer

Kost godt av i inngang og på trapp. Vinters tid må snø spas vekk slik at det er god plass til å åpne dører, og med god klaring under døra. Snø og is i dør- og vinduskarmer koster eller skrapes forsiktig vekk, slik at dører og vinduer går godt igjen.

Teltliggere

må ikke glemme at de er på telttur! Telt skal plasseres minst 150 meter fra hytta ifølge friluftsløven. Teltgjester kan i rimelig utstrekning proviantere på hytta, men bør ikke beslaglegge plass i overfylt hytte for seg selv eller sitt utstyr. Husk avgift for dagsbesøk! Etter kl. 18.00 betaler teltere som for overnatting.

Søppel og avfall

skaper problemer, og vi må be om gjestenes hjelp for å få løst dem. Hyttene er ofte utstyrt med boksklubber eller -presser. Mangler disse, er det likevel lett å få klemt boksene flate: Fjern lokk og bunn, og de kan flatklemmes med hendene. Du finner oppslag om hvor du skal kaste avfall. Det kan være i søppelgrop, «søppelhus» eller i sekker. Papp, papir og plast må brennes og bare flatklemt bokser må hives på avfalls plass.

Røyking

Begrens røyking på selvbetjeningshyttene.

Hund

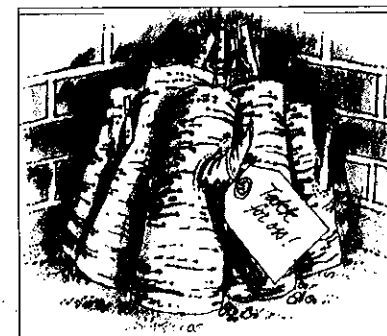
må bare tas inn på egne merkede rom beregnet på hunder med hundeeiere.

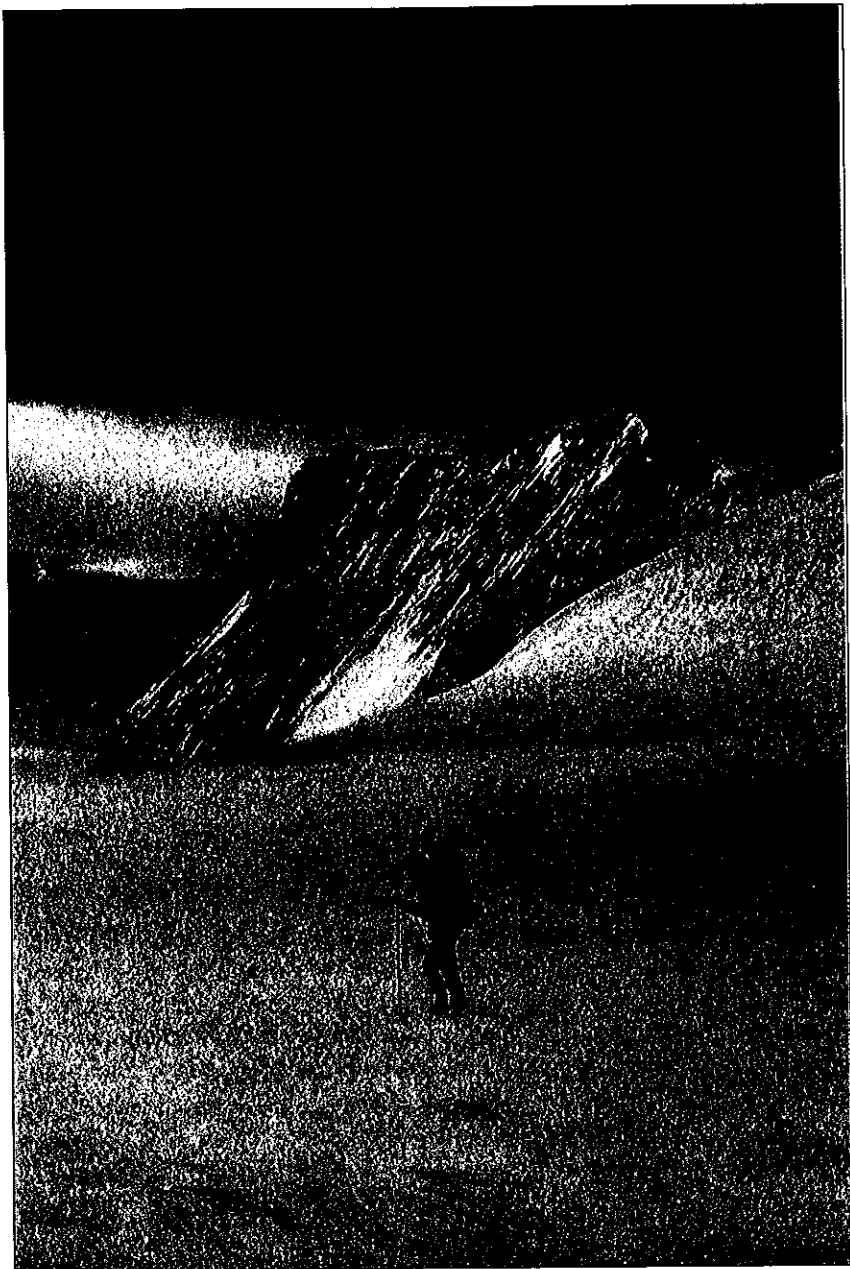
Vannforsyning

Smelting av snø er kostbart og tungvint – og snøen er ikke alltid rein! Se etter oppslag om vintervann. Hugg evt. hull på is, eller grav i bekk. Merk av hullet, fyll evt. over med snø for å hindre tilfrysing. Bøtter og kar tømmes før hytta forlattes.

Luft hytta

Luft hytta godt ut før du drar. Pass på at vinduene blir lukket etterpå.

Forbi Blåhø's steile vegg på ruta fra Trollheimshytta til Gjevilvasshytta.

TROLLHEIMEN

Trollheimen er møtet mellom slake fjell- og dal-landskap i øst og steile tindefformasjoner i vest.

Trollheim-navnet fikk området i 1880-årene som et turistnavn.

Området avgrenses i videste forstand av Surnadalen og Rindal i nord, Orkdalen og Dovrebanen i øst, Sunndalen i sør og fjordene i vest. Innerdalen blir ofte omtalt som et eget område, mens Trollheimens kjerneområde er fjellplatået rundt Blåhø og Follidalen med Trollheimshytta som den sentrale hytta.

Trollheimen ble utviklet med hytter, seterkvarterer og ruter fra TT's stiftelse i 1887. I dag har fjellområdet 7 hytter og kvarterer og et meget variert og fint rutenett.

Toppene i sentrale Trollheimen når opp mot 1700 meter, mens dalene er nede i 500-700 meter. Mange av rutene har store høydeforskjeller. Dette krever noen tunge tak, men samtidig gir det turene særlig variasjonsrikdom og storslagen utsikt.

Selv om rutene her kan by på kupert terreng, er dette lettgått fjell, stort sett tørt, men med noen myrpassasjer i dalene. Fjellstøvler er rett fottøy for sommerturer.

Fjellene i Trollheimen er bratte, men ikke brattere enn at du kan ferdes på kryss og tvers og få et utall med fine turer utenom de merkede rutene uten å få problemer med for bratte partier. Ivrige kartlesere kan lese seg fram til alle turvarianter som finnes både til fots og på ski.

Trollheimen har et sett med turisthytter hvor gammel stil og tradisjon er enestående godt ivaretatt. Gjevilvasshytta er formelt fredet, mens Trollheimshytta på en unik måte har bevart det beste i den gamle turisthyttestilen.

Selv om Oppdal og Gjevilvassdalen vel oppfattes som en hovedadkomst til Trollheimens fjellverden, kan turer startes og avsluttes mange steder. Det er bussforbindelser i dalførene som avgrenser Trollheimen, og bilveger fører inn til egnete start- og slutt punkter. (Foran rutebeskrivelsene for Trollheimen er adkomst og parkeringsforhold behandlet nærmere.)

Kilder til mer kunnskap om Trollheimen finner du i TT's årbøker, i boka «Trollheimen» med Karl H. Brox som redaktør, Gyldendal 1982 (ny utgave 1989), samt i bygdebøker for bygdene i og rundt fjellheimen.